

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/139/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201701
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114201701.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Grösllingova 4, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 10C/13/2014-4 zo dňa 11.04.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu.

Vyslovil, že účastníkom nepriznáva náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 3 ods. 1; 4 ods. 1 písm. a); 9 ods. 1, 2; 15 ods. 1; 16 ods. 1; 17 ods. 1 až 3; 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 44 ods. 6 Exekučného poriadku.

Konštatoval, že v konaní žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom spôsobenú tým, že Okresný súd Vranov nad Topľou podľa ust. § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v zákonnej lehote nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Podmienkami priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, existencia nesprávneho úradného postupu, škoda - príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal. Žalobca v otázke preukázania škody neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o vynaložení nákladov. Žalobca uplatnil aj nemajetkovú ujmu, pri ktorej nepreukázal, že žalobcovi v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, že by došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvencii povinného. ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Žalobca vôbec nepreukázal výšku uplatnenej náhrady majetkovej škody ani nemajetkovej ujmy. Žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázal existenciu atribútov - nesprávny úradný postup a vznik škody.

Žalovaná vzniesla vo vyjadrení k žalobe námietku premlčania každého uplatneného nároku, pri ktorom došlo k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23.4.2009, t. j. 3 roky pred dňom, kedy boli žalovanej doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Súd prihladol na vznesenú námietku premlčania a dospel k záveru, že právo žalobcu domáhať sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v tomto prípade nie je premlčané, keďže k rozhodnutiu o návrhu na zmenu exekútora došlo až po dni 23.04.2009. Z vyjadrenia žalovanej je zrejmé, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany žalobcu bolo žalovanej doručené 23.04.2009. Žaloba v pôvodnom konaní v tejto veci bola súdu doručená 27.09.2012. Žalobca podal žaloby predčasne, keď nárok na súde uplatnil pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať nároku na súde. Ak tak učiní skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje samostatný dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti.

Preto súd prvého stupňa zamietol žalobu a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej žalovanej, ktorá si trovy konania neuplatnila, ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že postupom súdu prvého stupňa sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnom súdnom rozhodnutí. Súd prvého stupňa bol jednoznačne viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Svojím rozhodnutím súd prvého stupňa de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity. Súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarcu vytvoril legitímnu sféru tolerancie právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len exekučného súdu. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno zakladať meritórne rozhodnutie. Svojimi úvahami súd neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe. Nie je zrejmé, aký môže mať dopad na výsledok konania skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom nesúvisia.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 06.10.2014 zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania odvolací súd nezistil, aby prvostupňový súd konal a rozhodol nesprávne. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutí o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci).

Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR, ak

1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci
3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu (§ 4 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z. z.).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11 (§ 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde (§ 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk (§ 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia (§ 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov (§ 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Odvolací súd jednoznačne konštatuje, že súd prvého stupňa v predmetnej veci sa dôsledne riadil vyššie uvedeným, preto vo veci aj správne rozhodol. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj k odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa pri posudzovaní a hodnotení otázky nesprávneho úradného postupu jednoznačne vychádzal z ust. § 9 ods. 1 cit. zákona účinného v čase, keď mal deklarovaný zodpovednostný vzťah medzi účastníkmi konania vzniknúť.

Odvolací súd uvádza, že v predmetnom konaní v exekučnej veci 9Er/117/2004 vedenej Okresným súdom Vranov nad Topľou nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, kedy by prieťahy v konaní boli konštatované. Podľa ust. § 44 ods. 6 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení účinnom v čase začatia exekúcie, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa správne ustálil, že žalobca nepreukázal zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu a zároveň v danom prípade nie sú dané dôvody na priznanie nemajetkovej ujmy.

Ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie (§ 44 ods. 6 zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení účinnom v čase začatia exekučného konania).

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v predmetnej veci sa dôsledne riadil vyššie uvedeným, preto vo veci aj správne rozhodol. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj k odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu v tom, že ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto ustanovenia, lebo by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Uvedené ustanovenie bolo do zákona č. 514/2003 Z. z. zavedené zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013. Je ho preto možné aplikovať len na právne vzťahy upravené síce zákonom č. 514/2003 Z. z., ale len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013. Toto však nevylučuje, aby súd prvého stupňa nemohol v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť významné okolnosti uvedené aj v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Pri posudzovaní a hodnotení otázky nesprávneho úradného postupu však prvostupňový súd jednoznačne vychádzal z ust. § 9 ods. 1 cit. zákona, účinného v čase, keď mal deklarovaný zodpovednostný vzťah medzi účastníkmi konania vzniknúť, a to v exekučnom konaní voči F. Z. uvedenom jednak v návrhu na začatie konania, ako aj v odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu.

Odvolací súd mal za to, že v exekučnej veci vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou nedošlo k sťažnosti na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, kedy by prieťahy v konaní boli konštatované.

V súvislosti s právnym posúdením veci súd prvého stupňa správne konštatoval, že ustanovenie § 44 ods. 6 zákona 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, neustanovovalo povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. K tomuto došlo s účinnosťou až od 01.09.2005. S poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, ak ods. 2 neustanovuje inak. Ustanovenie § 238 ods. 2 zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) taxatívne vymedzuje ustanovenia

Exekučného poriadku, ktoré sa použijú aj na konania začaté pred 01.09.2005, avšak s výnimkou ustanovenia § 44 ods. 7 Exekučného poriadku.

Odvolačný súd sa stotožňuje so záverom prvostupňového súdu, že v prípade, ak oprávnený navrhne zmenu súdneho exekútora, je potrebné, aby konajúci exekučný súd vykonal potrebné procesné úkony. Úkony vykonávané v tejto súvislosti nemožno považovať za zbytočné prietahy.

V danom prípade dĺžka konania od okamihu podania návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora do rozhodnutia exekučného súdu o tomto návrhu nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu (v exekučnom konaní oprávneného) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ani odvolací súd nemal preukázaný nesprávny úradný postup.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa správne ustálil, že žalobca v predmetnom konaní neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, t. j. existenciu nesprávneho úradného postupu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Neboli preukázané ani žiadne dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca v žalobnom návrhu žiadal. Žalobcom nebol preukázaný ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Z uvedených dôvodov preto súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že žalobca nepreukázal existenciu zákonných podmienok na priznanie mu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy.

Na základe uvedeného preto odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne a preto bolo postupom podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku potvrdené.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, tento nepodal návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu náhrada trov konania nemohla byť priznaná. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nebol podaný zo strany žiadneho účastníka konania návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.